

Bryssel den 4.9.2019
COM(2019) 394 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN,
REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN**

**De sista förberedelserna inför Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen den
1 november 2019**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN,
REGIONKOMMITTÉN OCH EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN**

**De sista förberedelserna inför Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen
den 1 november 2019**

1. INLEDNING

Den 29 mars 2017 anmälde Förenade kungariket sin avsikt att utträda ur Europeiska unionen med återopande av förfarandet i artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). På Förenade kungarikets begäran beslutade Europeiska rådet (artikel 50)¹ den 11 april 2019 att ytterligare förlänga den tidsfrist som föreskrivs i artikel 50.3 i EU-fördraget till och med den 31 oktober 2019. Om inte Förenade kungariket ratificerar utträdesavtalet² senast den 31 oktober 2019 eller begär en tredje förlängning till vilken Europeiska rådet (artikel 50) enhälligt samtycker, blir Förenade kungariket den 1 november 2019 ett tredjeland utan något avtal som garanterar ett utträde under ordnade former.

Redan från förhandlingarnas början har kommissionen haft en tydlig uppfattning om att det bästa resultatet är att Förenade kungariket utträder ur Europeiska unionen på grundval av utträdesavtalet. Som kommissionen hela tiden har betonat skulle ett avtalslöst utträde orsaka betydande störningar både i Förenade kungariket och i EU-27. Beredskapsåtgärder kan endast mildra de allvarligaste störningarna vid ett avtalslöst utträde.

Tidsfristen den 31 oktober 2019 inträffar om bara åtta veckor. Den korta tid som återstår och den politiska situationen i Förenade kungariket har ökat risken att Förenade kungariket utträder den dagen utan något avtal. I enlighet med den strategi som Europeiska rådet (artikel 50) har följt under hela processen måste alla aktörer fortsätta att förbereda sig för alla tänkbara utfall. Alla aktörer bör därför nu göra alla slutjusteringar som behövs av sina planer för ett avtalslöst utträde den 1 november 2019. De bör inte utgå från att Förenade kungariket begär en tredje förlängning och att en sådan kommer att godkännas av Europeiska rådet (artikel 50) före den 31 oktober.

¹ Europeiska rådets beslut (EU) 2019/584 (EUT L 101, 11.4.2019, s. 1). Om Förenade kungariket ratificerar utträdesavtalet före den 31 oktober 2019 äger utträdet enligt beslutet rum den första dagen i månaden efter det att ratificeringsförfarandet har slutförts. Europeiska rådet beslutade tidigare om en första förlängning den 22 mars 2019 (Europeiska rådets beslut (EU) 2019/476, EUT L 80I, 22.3.2019, s. 1), på begäran av Förenade kungariket.

² Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT C 144 I, 25.4.2019, s. 1).

2. MEDBORGERLIGA RÄTTIGHETER

Kommissionen har genomgående gjort klart att det är högt prioriterat att skydda både EU-medborgare i Förenade kungariket och brittiska medborgare i EU. Som sägs i det femte meddelandet om brexitberedskap den 12 juni 2019³ har EU-27 infört nationella beredskapsåtgärder för att se till att brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som inte är EU-medborgare kan förbli lagligen bosatta tiden omedelbart efter ett avtalslöst utträde. Kommissionen har samarbetat med EU-27-länderna för en enhetlig strategi, och samtidigt vidgått att det krävs flexibilitet på nationell nivå. Kommissionen ger en uppdaterad översikt över alla nationella beredskapsåtgärder om uppehållsrätt på sin webbplats om brexitberedskap⁴.

EU-medborgare som är bosatta i Förenade kungariket kan hitta information om sin uppehållsrätt i Förenade kungariket på den brittiska regeringens webbplats⁵. Utöver de ansträngningar som medlemsstaternas diplomatiska beskickningar i Förenade kungariket har gjort kommer kommissionens representationskontor i Förenade kungariket och de berörda tjänstegrenarna i Bryssel att noga följa det brittiska agerandet i fråga om unionsmedborgares fortsatta uppehållsrätt i Förenade kungariket. De kommer att förse de berörda medborgarna med information och rådgivning i detta avseende.

Även om enskildas brittiska socialförsäkringsförmåner före utträdet skyddas av förordningen om beredskapsåtgärder⁶, vidtar vissa medlemsstater också ensidiga beredskapsåtgärder på nationell nivå för perioden efter utträdet. Dessa åtgärder kompletterar det skydd av socialförsäkringsförmåner som garanteras på EU-nivå, t.ex. genom tillämpning av principen om sammanläggning av arbets-, försäkrings- och bosättningsperioder i Förenade kungariket efter utträdet och genom ytterligare skydd av dessa försäkringstagares socialförsäkringsförmåner efter utträdet. Kommissionen ger en uppdaterad översikt över alla nationella beredskapsåtgärder i fråga om socialförsäkring på sin webbplats om brexitberedskap⁷.

3. SLUTFÖRANDE AV FÖRBEREDELSENA I NÅGRA SEKTORER

Kommissionen har i vart och ett av sina fem tidigare meddelanden om brexitberedskap⁸ uppmanat de berörda parterna att förbereda sig. Den kommer att fortsätta att vända sig till alla berörda parter med information och rådgivning. Medlemsstater och privata aktörer, t.ex. branschsammanlutningar och handelskammare, bör också fortsätta att ge information för att hjälpa enskilda och företag att slutföra sina förberedelser, bl.a. i de talrika forum som inrättats för detta ändamål.

³ COM(2019) 276 final.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_en.

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/500 av den 25 mars 2019 om fastställande av beredskapsåtgärder när det gäller samordning av de sociala trygghetssystemen efter Förenade kungarikets utträde ur unionen (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 35).

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_en.

⁸ 19.7.2018: COM(2018) 556 final/2; 13.11.2018: COM(2018) 880 final; 19.12.2018: COM(2018) 890 final; 10.4.2019: COM (2019) 195 final; 12.6.2019: COM(2019) 276 final.

För att hjälpa företagen att kontrollera sin beredskap och se vilka åtgärder som fortfarande behövs för att slutföra förberedelserna inför ett avtalslöst utträde den 1 november 2019, har kommissionen lagt ut en checklista för brexit på sin webbplats för brexitberedskap⁹. Kommissionen har också gett ut mer detaljerade tillkännagivanden om olika sektorer¹⁰. Liknande information har utarbetats på nationell nivå och av olika företagssammanslutningar. Alla ekonomiska aktörer uppmanas att använda sig av denna typ av information.

I detta avsnitt ligger tonvikten på områden där fortsatt och särskild vaksamhet krävs under de närmaste månaderna:

3.1. Gränsformaliteter och handel

Alla sektorer som bedriver handel med Förenade kungariket, både med varor och tjänster, påverkas av utträdet. När det gäller varuhandel måste de ekonomiska aktörerna förbereda sig på omfattande konsekvenser i fråga om tullformaliteter, indirekta skatter och i förekommande fall sanitära och fytosanitära kontroller från och med den 1 november 2019, om Förenade kungariket lämnar unionen utan ett avtal. En av konsekvenserna är att tullformaliteter blir tillämpliga. Deklarationer måste lämnas och tullmyndigheterna får kräva att säkerhet ställs för möjliga eller faktiska tullskulder. Förbud eller restriktioner kan också gälla för vissa varor som förs in i eller ut ur EU till eller från Förenade kungariket, vilket innebär att det kan komma att krävas import- eller exporttillstånd.

Från och med den 1 november 2019 kommer brittiska varor som förs in i EU att omfattas av tullar¹¹, medan varor från EU kan komma att omfattas av brittiska tullar. De genomsnittliga EU-tullarna är ca 2,7 % för andra varor än jordbruksprodukter som importeras till EU och 8,1 % för jordbruksprodukter¹². Exempelvis är tullen på mjölkprodukter i genomsnitt 44,8 %, kött 17,8 %, fisk 11,4 %, kläder 11,5 % och bilar 10 %¹³. De ekonomiska aktörerna i EU-27 bör se över sina leveranskedjor och se till att de här tullarna är medräknade i affärsplanerna. Medlemsstaterna kommer också att ta ut mervärdesskatt vid import av brittiska varor som till EU.

För att i möjligaste mån minimera störningarna i den gränsöverskridande varuhandeln efter utträdet, måste handlare, åkare och transportföretag från hela Europa som har för avsikt att frakta varor till och från Förenade kungariket vara beredda att genomföra alla nödvändiga formaliteter. De måste göra dessa förberedelser var de än är baserade. Det är inte bara en fråga för dem som är baserade i regioner som gränsar till Förenade kungariket eller som har stora handelsvolymen med Förenade kungariket.

Alla parter i leveranskedjan måste vara medvetna om sitt ansvar för att fullgöra de erforderliga formaliteterna och bör se till att den dokumentation och de intyg som krävs är i sin ordning. Det kan ta tid att förbereda sig inför formaliteterna och det kan behövas kontakter med de behöriga myndigheterna på båda sidor om gränsen. Varutransport enligt det

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_sv.

¹¹ De tullar som tillämpas på varor som förs in från Förenade kungariket till unionens tullområde från och med utträdesdagen kommer att vara desamma som för varor med ursprung i tredjeländer som EU inte har några förmånshandelsavtal med. Tillämpliga tullsatser finns i Taric-databasen (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=sv).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf.

¹³ Källa: *WTO World Tariff profile*, 2019.

gemensamma transiteringsförfarandet kommer att minska formaliteterna vid gränsövergången¹⁴. Med tanke på de gränsstörningar som kan uppstå vid utträdet bör handlare, åkare och transportörer kontrollera vad som gäller längs deras vanliga handelsvägar och vidta lämpliga åtgärder.

Export av varor med ursprung i EU måste uppfylla vissa krav för att få förmånsbehandling enligt handelsavtalet¹⁵. Material, delar och komponenter med ursprung i Förenade kungariket som ingår i varor som tillverkas i EU kan inte anses ha sitt ursprung i EU. Näringsidkarna måste därför anpassa sina leveranskedjor och se till att exportvaror och alla handlingar och formaliteter överensstämmer med de relevanta handelsavtalens ursprungsregler.

Kommissionen har utarbetat ett antal tillkännagivanden och detaljerade vägledningar om tull, ursprungsregler, mervärdesskatt och punktskatter som finns på nätet¹⁶. Korta e-kurser om konsekvenserna av brexit på tull- och skatteområdet och praktiska faktablad om viktiga tullbegrepp finns också på nätet¹⁷.

I sitt femte meddelande om brexitberedskap den 12 juni 2019¹⁸ underströk kommissionen att den första fasen av kommunikationskampanjen redan visat att några företag hade vidtagit åtgärder, men att ansträngningarna behövde fortsätta i alla medlemsstater fram till utträdesdagen. Kommissionen kommer nu att trappa upp den flerspråkiga kommunikationskampanj¹⁹ som den inledde den 18 februari 2019 för att nå ut till näringslivet i EU (all information är allmänt tillgänglig)²⁰.

Medlemsstaterna, särskilt de som är de viktigaste införsel- och utförselpunkterna för EU:s handel med Förenade kungariket, har för sin del gjort betydande investeringar i personal och infrastruktur, både fysisk (däribland gränskontrollstationer) och teknisk, för att underlätta rörligheten för varor vid deras gränser mot Förenade kungariket. Dessutom har de medlemsstaterna bedrivit och kommer de närmaste månaderna att fortsätta att bedriva informationskampanjer till alla berörda parter om vilka formaliteter som krävs för tull²¹ och sanitära och fytosanitära kontroller²². Handlare, åkare och transportföretag uppmanas att

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_sv.

¹⁵ Se även kommissionens tillkännagivande om detta ämne: <https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin>.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_2.

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#.

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_4.

²¹ Till exempel finns särskild brexitinformation om tullformalityter för Belgien på https://finance.belgium.be/en/customs_excises/enterprises/brexit, för Frankrike på <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit> och för Nederländerna på <https://www.getreadyforbrexit.eu/en>.

Dessutom finns information för användare av brittiska hamnar och kanaltunneln på <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario>.

²² Till exempel finns särskild brexitinformation om sanitära och fytosanitära kontroller för Belgien på <http://www.favv-afsca.fgov.be/brexit/>, för Frankrike på <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires> och för Nederländerna på <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

bekanta sig med de formaliteter som krävs och de arbetsflöden och den tekniska infrastruktur som används på den handelsväg de tänker använda²³.

3.2. Läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen

Även om förberedelserna inför det brittiska utträdet i fråga om läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen påskyndades i slutet av mars och början av april 2019, krävs det fortfarande en betydande slutansträngning²⁴. Kommissionen fortsätter att tillsammans med Europeiska läkemedelsmyndigheten, cheferna för läkemedelsmyndigheternas nätverk, de behöriga myndigheterna för medicintekniska produkter och Europeiska kemikaliemyndigheten vända sig till de berörda parterna för att påminna dem om behovet av att förbereda sig före den 31 oktober 2019. Det är fortfarande så att om inte läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen följer EU:s regler får de inte släppas ut på marknaden i EU efter den dagen. Kommissionen anser att den nuvarande förlängningen av tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget ger tillräckligt med tid för att uppnå detta, och planerar inte att vidta några ytterligare beredskapsåtgärder.

Läkemedel

Humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel är godkända antingen centralt av kommissionen eller nationellt av medlemsstaterna. Bägge kategorierna av läkemedel påverkas av det brittiska utträdet. Som sägs i det femte meddelandet om brexitberedskap den 12 juni 2019²⁵ hade Europeiska läkemedelsmyndigheten i april 2019 sett till att nästan alla centralt godkända läkemedel följde reglerna, medan mer arbete krävdes för nationellt godkända produkter. Betydande framsteg har gjorts sedan dess, och över 80 % av de nationellt godkända läkemedlen är på god väg att överensstämma med reglerna till den 31 oktober 2019. Dessa framsteg har uppnåtts bl.a. tack vare ett tillfälligt undantag som gav näringslivet tid till slutet av 2019 att flytta sina partiprovningsanläggningar från Förenade kungariket till EU-27. Det är naturligtvis positivt, men näringslivet uppmanas bestämt att se till att alla berörda godkända läkemedel är helt förenliga med regelverket senast den 31 oktober 2019, och att flyttarna av provningsanläggningarna är färdiga den 31 december 2019, så att läkemedlen kan fortsätta att släppas ut på EU-marknaden. Med tanke på de särskilda utmaningarna för mindre medlemsstater som tidigare har förlitat sig på brittiska godkännanden för försäljning, har näringslivet dessutom ett ansvar att samarbeta med dessa medlemsstater för att se till att läkemedlen förblir tillgängliga för dem.

Medicintekniska produkter

Uppgifter från de brittiska anmälda organen tyder på att överföringen till de anmälda organen i EU-27 av intyg om medicintekniska produkter som släpps ut på marknaden i EU-27 är på god väg, och att det för det stora flertalet anordningar ser ut att bli färdigt före den 31 oktober

²³ Se t.ex. franska tullens information om ”smarta gränser” (finns på <http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>), det nederländska systemet Port Community (<https://www.portbase.com/en/>) och de system som används vid de belgiska hamnarna Zeebrugge (<https://rxseaport.eu/en/>) och Antwerpen (<https://www.nxtport.com/>).

²⁴ Uppgifterna nedan om produkter som fortfarande behöver fås att överensstämma med reglerna är försiktiga uppskattningar där ingen hänsyn tagits till att flera av produkterna kanske inte kräver någon brexitberedskap av kommersiella skäl som kommissionen inte känner till. Det kan t.ex. röra sig om produkter som bara säljs på den brittiska marknaden, inte längre finns ute på marknaden eller håller på att ersättas av en annan produkt.

²⁵ COM(2019) 276 final.

2019. Brexitarbetsgruppen vid de behöriga myndigheterna för medicintekniska produkter kartlägger i nära samarbete med kommissionen framstegen med de återstående intygen på grundval av en enkät sommaren 2019, där de berörda tillverkarna och de anmälda organen tillfrågades. Resultaten visar att det fortfarande finns tillverkare som inte har gjort allt som krävs för att överföra sina produkter till ett anmält organ i EU-27. De återstående tillverkarna och de brittiska anmälda organen uppmanas bestämt att se till att överföringen av alla relevanta intyg och de nödvändiga anpassningarna av produktetiketter har slutförts till utträdesdagen, så att tillverkarna därefter kan fortsätta att släppa ut sina produkter på EU-marknaden. Kommissionen och de behöriga myndigheterna för medicintekniska produkter kommer att fortsätta att bevaka hur läget utvecklas i september och oktober.

Kemiska ämnen

När det gäller kemiska ämnen hade i mitten av augusti 2019 bara 52 % av de berörda registranterna i Reach²⁶ överfört sina registreringar till EU-27. Europeiska kemikaliemyndigheten har öppnat en särskild avdelning för brexit i Reach-IT, så att registranterna kan överföra sina Reachregistreringar före utträdet. Brexitavdelningen håller öppet fram till den 31 oktober 2019. När det gäller Reachgodkännanden uppmanas brittiska innehavare av godkännanden, brittiska sökande om godkännande och brittiska användare i senare led som levererar ämnen eller blandningar i EU-27 inom befintliga leveranskedjor att se till att deras användare i senare led i EU27 följer regelverket. Användare i senare led i EU-27 i förhållande till brittiska registranter, brittiska innehavare av godkännanden, briter som ansöker om godkännande och brittiska användare i senare led rekommenderas att före den 31 oktober 2019 kontrollera med sina leverantörer att de aktuella produkterna följer regelverket och vidta egna lämpliga åtgärder enligt tillgängliga riktlinjer²⁷. Att följa reglerna är avgörande för att kemikalier ska kunna fortsätta att släppas ut på marknaden i EU efter utträdet.

3.3. Finansiella tjänster

När det gäller finansiella tjänster uppmantrar kommissionen de försäkringsbolag och andra finanstjänsteleverantörer som ännu inte har gjort det att slutföra sina förberedelser senast den 31 oktober 2019.

Den 19 december 2018 antog kommissionen ett begränsat antal beredskapsåtgärder, däribland två tidsbegränsade beslut om likvärdighet, för att göra det möjligt för aktörer i EU-27 att överföra sina avtalsförhållanden till tjänsteleverantörer som har tillstånd att bedriva verksamhet i EU-27. Enligt det första beslutet kommer Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten att tillfälligt kunna erkänna centrala motparter som för närvarande är etablerade i Förenade kungariket, så att de kan fortsätta att tillhandahålla tjänster i unionen. Det upphör att gälla den 30 mars 2020. Den andra beslutet gör det möjligt för brittiska värdepapperscentraler att tillfälligt fortsätta att tillhandahålla notarietjänster och centrala kontoföringstjänster till aktörer i unionen. Det upphör att gälla den 30 mars 2021. Dessutom har kommissionen antagit två delegerade förordningar för att göra det möjligt för aktörer i

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_sv#envgrow och <https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>.

EU-27 med pågående oclearade derivatkontrakt att ersätta brittiska motparter med EU-motparter inom tolv månader efter det brittiska utträdet, utan att förlora den tillsynsbehandling som dessa kontrakt har nu. Kommissionens bedömning är att företagen i stor utsträckning har förberett sig på ett avtalslöst utträde, bland annat genom att ändra sina pågående kontrakt genom att ersätta brittiska motparter, och att de nu behöver slutföra sina förberedelser inom den tid som de här beredskapsåtgärderna erbjuder. Kommissionen anser därför att ytterligare beredskapsåtgärder inte behövs. Kommissionen kommer att fortsätta att bedöma situationen på marknaderna efter utträdet och besluta om lämpliga åtgärder på grundval av den EU-lagstiftning som är i kraft vid den relevanta tidpunkten, särskilt med beaktande av vad som står i förordningen om Europas marknadsinfrastrukturer om krav på erkännande av centrala motparter i tredjeländer.

3.4. Fiske

Utöver beredskapslagstiftningen (se avsnitt 4.2) på fiskeriområdet har kommissionen fortsatt sina samråd med medlemsstaterna om en samordnad strategi inför ett läge där EU-fartyg inte längre beviljas tillträde till brittiska fiskevatten. Det råder gemensam enighet om att samarbeta och samordna i detta fall, bland annat genom en gemensam ram för att övervaka förändringar eller snedvridningar i fiskeverksamheten i EU:s fiskevatten. Detta arbete kommer att intensifieras under den kommande perioden, och kommissionen är redo att underlätta ytterligare analys och diskussioner. Den 18 juli 2019 lade kommissionens avdelningar fram ett nytt dokument med frågor och svar om konsekvenserna för fiskeverksamheten vid ett avtalslöst utträde²⁸. Utöver tillträde till fiskevatten (och kontroll av tillträdet) och fiskemöjligheter innehåller dokumentet praktisk information om en rad specifika ämnen, t.ex. sanitära kontroller och tull. Medlemsstaternas myndigheter och fiskesammanslutningar uppmanas att sprida denna information på bred front.

4. TEKNISKA JUSTERINGAR AV BEREDSKAPSÅTGÄRDER OCH ANTAGANDE AV REDAN TILLKÄNNAGIVNA AKTER

Som sägs i det femte meddelandet om brexitberedskap den 12 juni 2019²⁹ har kommissionen granskat alla åtgärder på EU-nivå som antagits inför det brittiska utträdet, och har kommit fram till att dessa lagstiftningsakter och icke-lagstiftningsakter fortfarande tjänar sitt syfte. De behöver därför inte ändras i sak. Med tanke på den nya tidsplan som följer av den nuvarande förlängningen är det däremot nödvändigt med vissa tekniska justeringar inom vissa sektorer. Dessa förklaras i följande avsnitt.

När det gäller de icke-lagstiftningsakter som antagits av kommissionen inom sanitär EU-lagstiftning inför den tidigare utträdesdagen den 12 april 2019, som är överspelade på grund av förlängningen av den tidsfrist som avses i artikel 50.3 i EU-fördraget, kommer kommissionen att göra en ny utvärdering av situationen nära utträdesdagen, och förutsatt att Förenade kungariket fortsätter att tillhandahålla nödvändiga garantier anta åtgärderna igen så att de kan tillämpas från och med den 1 november 2019.

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 final.

4.1. Transport

På transportområdet infördes beredskapsåtgärder för att upprätthålla väsentliga transportförbindelser för de mest påverkade transportslagen: passagerar- och godstrafik med flyg, väg och järnväg.

I enlighet med de principer som ligger till grund för alla beredskapsåtgärder är de gällande förordningarna om fortsatt konnektivitet ensidiga, av begränsad räckvidd och tidsbegränsade. Förordningen om grundläggande vägförbindelser³⁰ antogs strax efter den första korta förlängningen av tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget t.o.m. den 12 april 2019, och löper ut den 31 december 2019, vilket även gäller eventuella arrangemang om grundläggande förbindelser inom ramen för det multilaterala kvotsystemet i Europeiska transportministerkonferensen (ECMT). Av liknande skäl anpassades giltighetstiden för förordningen om grundläggande flygförbindelser³¹ till slutet av Internationella lufttransportorganisationens (IATA) vintersäsong 2019/2020, och löper därför ut den 30 mars 2020.

Om Förenade kungariket lämnar Europeiska unionen utan något avtal den 1 november 2019 blir giltighetstiden för förordning (EU) 2019/501 därför bara två månader, och för förordning (EU) 2019/502 mindre än hälften av den ursprungligen planerade perioden.

För att dessa beredskapsförordningar ska tjäna sina ursprungliga syften, bl.a. vad gäller giltighetstiden, och eftersom det brittiska utträdet senarelagts med sju månader, antar kommissionen i dag ett förslag om förlängning av giltighetstiden för förordningarna (EU) 2019/501 och (EU) 2019/502 med samma tid. Det föreslås därför att giltighetstiden för beredskapsförordningen om vägtransport förlängs till och med den 31 juli 2020. Utan att det påverkar unionens exklusiva befogenhet bör medlemsstaterna fortsätta att arbeta för att öka antalet ECMT-tillstånd för transport till Förenade kungariket i framtiden. Det föreslås också att giltighetstiden för beredskapsförordningen om flyg ska förlängas till den 24 oktober 2020 så att anpassningen till IATA-säsongerna kvarstår.

Flygberedskapsförordningen (EU) 2019/502 innehåller också en särskild mekanism för EU:s flygbolag så att de kan följa kravet på majoritetsägande och kontroll för EU efter det brittiska utträdet. De nationella myndigheterna är nu färdiga med granskningen av flygbolagens planer, och har informerat de berörda flygbolagen och kommissionen om de positiva resultaten av granskningen. Kommissionen har kontaktat de ansvariga nationella myndigheterna och har i vissa fall uttryckt tvivel på om planerna verkligen uppfyller EU:s krav. De berörda flygbolagen måste senast i slutet av den period som föreskrivs i förordning (EU) nr 2019/502 helt följa kraven på majoritetsägande och kontroll för EU. Om giltighetstiden för förordning (EU) 2019/502 förlängs enligt dagens förslag löper den perioden ut den 30 april 2020³². Det är de nationella myndigheternas ansvar att se till att EU-lagstiftningen följs och genomdrivs verkningsfullt detta datum.

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/501 av den 25 mars 2019 om gemensamma bestämmelser för att säkerställa grundläggande förbindelser vad gäller transporter av gods och passagerare på väg med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur unionen (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 39).

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/502 av den 25 mars 2019 om gemensamma bestämmelser för grundläggande lufttrafikförbindelser med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur unionen (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 49).

³² Artikel 7.1 i förordning (EU) 2019/502.

Inga beredskapsåtgärder har vidtagits för tillfällig persontransport med buss, men de nödvändiga förberedelserna har gjorts för att trygga förbindelserna på detta område från och med utträdet på grundval av ett internationellt instrument, Interbus-överenskommelsen³³. Förenade kungariket har deponerat sitt anslutningsinstrument för det avtalet, och kommer att bli självständig part i avtalet efter utträdet.

4.2. Fiskeriverksamhet

Med tanke på risken för ett avtalslöst utträde den 1 november 2019, fiskets betydelse för många kustsamhällens ekonomi och behovet av att säkerställa ett hållbart fiske i de berörda vatten, är det viktigt med bestämmelser som tillåter fortsatt ömsesidigt tillträde för EU-fartyg och brittiska fartyg till varandras fiskevatten, i enlighet med villkoren i de relevanta rådsförordningarna om fiskemöjligheter, förutsatt att de fiskemöjligheter som fastställts av båda parter tillsammans ligger i linje med en hållbar förvaltning av fiskbestånden. Därför antar kommissionen i dag ett förslag om förlängning av giltighetstiden till slutet av 2020 av beredskapsförordningen om fiskemöjligheter, som antogs i mars 2019³⁴. Det skulle innebära att en förenklad rättslig ram behålls som gör det möjligt för EU att fortsätta att bevilja brittiska fartyg tillstånd att resa in på EU-vatten och handlägga ansökningar om tillstånd från EU-fartyg som far in på brittiska vatten, förutsatt att villkoren för ömsesidigt tillträde och hållbarhet är uppfyllda. Denna tillfälliga ram, som skapar rättssäkerhet för fiskare och säkerställer bevarandet av fiskbestånden, är nödvändig i avsaknad av ett fiskeavtal med Förenade kungariket i dess nya egenskap av tredjeland. På grundval av detta och efter samordning med medlemsstaterna är kommissionen beredd att till Förenade kungariket lämna in ansökningar om tillstånd för EU-fartyg omedelbart efter det brittiska EU-utträdet. I förslaget bibehålls möjligheten till kvotbyten med Förenade kungariket under 2020, vilket innebär att kommissionen kan byta kvoter med Förenade kungariket i enlighet med förfarandet i förslaget.

4.3. EU-budgeten

I händelse av ett avtalslöst utträde kommer Förenade kungariket och de brittiska stödmottagarna i många fall inte att kunna ansöka om ny finansiering och kommer inte längre att vara berättigade att ta emot finansiering eller kommer att inte längre kunna delta i EU-program som nu. Betalningarna behöver därför skjutas upp, och kan endast verkställas om och när en ekonomisk uppgörelse nås mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket. I vissa fall kan kontrakt behöva sägas upp om de inte längre uppfyller kraven för ingå i ett EU-program, eller så kan de behöva ändas så att de är förenliga med kraven för stöd³⁵. För att de störningar som uppkommer ska bli så små som möjligt antog Europeiska unionen den 9 juli 2019 en beredskapsförordning för EU:s budget³⁶, enligt vilken Förenade kungariket och de brittiska stödmottagarna förblir berättigade till stöd för kostnader under 2019, förutsatt att

³³ Överenskommelse om tillfällig internationell persontransport med buss (Interbus-överenskommelsen) (EUT L 321, 26.11.2002, s. 13).

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/498 av den 25 mars 2019 om ändring av förordning (EU) 2017/2403 vad gäller fisketillstånd för unionsfiskefartyg i Förenade kungarikets vatten och Förenade kungarikets fiskefartygs fiskeinsatser i unionens vatten (EUT L 85 I, 27.3.2019, s. 25).

³⁵ Till exempel kan mottagare av bidrag från Europeiska forskningsrådet inom programmet Horisont 2020 flytta sitt bidrag till ett annat land. Riktlinjer om hur man följer kraven för stöd kommer att ges ut.

³⁶ Rådets förordning (EU, Euratom) 2019/1197 av den 9 juli 2019 om åtgärder för genomförande och finansiering av unionens allmänna budget under 2019 i samband med Förenade kungarikets utträde ur unionen (EUT L 189, 15.7.2019, s. 1).

Förenade kungariket uppfyller ett antal villkor, bl.a. att landet betalar sin andel av EU:s budget för 2019 före ett visst datum och tillåter nödvändiga revisioner och kontroller på brittiskt territorium i enlighet med relevanta EU-bestämmelser. Parallellt med detta meddelande samråder kommissionen med medlemsstaternas experter enligt tillämpliga förfaranden om ett utkast till delegerad förordning om anpassning av tidsfristerna i beredskapsförordningen, på grund av den förlängda tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget.

Efter förlängningen av tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget till den 31 oktober 2019 skulle åtgärden i dess nuvarande lydelse endast omfatta två månader. Därför antar kommissionen i dag ett förslag som utsträcker den befintliga beredskapsförordningen från 2019 till 2020. Förenade kungariket och brittiska stödmottagare kan därigenom fortsätta att delta i program som finansieras av EU-budgeten och få stöd fram till slutet av 2020, förutsatt att Förenade kungariket godtar och följer villkoren i 2019 års beredskapsförordning, betalar sina budgetbidrag för 2020 och tillåter nödvändiga revisioner och kontroller.

4.4. Ekonomiskt beredskapsstöd

Som sägs i det fjärde meddelandet om brexitberedskap den 10 april 2019³⁷ har kommissionen undersökt hur befintliga program och instrument kan användas för att stödja de mest utsatta sektorerna, särskilt jordbruk och fiske, regioner och nationella myndigheter, som kommer att drabbas av allvarliga störningar trots sina förberedelser. Syftet med detta ekonomiska stödpaket är att inom ramen för tillgängliga resurser stödja dem som drabbas mest av ett avtalslöst utträde.

I jordbrukssektorn kommer hela spektrumet av befintliga instrument för marknadsstöd och direkt ekonomiskt stöd till jordbrukarna att göras tillgängligt för att mildra de värsta effekterna på marknaderna för jordbruksprodukter och livsmedel i händelse av ett avtalslöst utträde. Det nationella ekonomiska stödet bör matcha EU:s extraordinära marknadsåtgärder, så att effekterna av EU:s insatser multipliceras.

Kommissionen antar i dag ett förslag om utvidgat tillämpningsområde för Europeiska unionens solidaritetsfond för att täcka allvarliga ekonomiska bördor som medlemsstaterna drabbas av som en direkt följd av ett avtalslöst utträde, och som inte hade kunnat undvikas genom förberedelser på förhand. Detta innebär stöd till statliga stödordningar för företag, åtgärder för att bevara befintlig sysselsättning och säkerställa att gränskontroller, tullar och sanitära och fytosanitära kontroller fungerar.

Kommissionen antar i dag också ett förslag om att Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter ska vara tillgänglig för att stödja arbetstagare som har blivit uppsagda till följd av ett avtalslöst utträde, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda.

Utöver dessa två lagstiftningsåtgärder kan andra åtgärder vidtas utan att lagstiftningen behöver ändras. Kommissionen är redo att agera snabbt om medlemsstaterna beslutar att ändra sina program för struktur- och investeringsfonderna³⁸ för att omfördela en del av de tillgängliga resurserna inom sina nationella anslag, för att hantera utmaningar i samband med ett avtalslöst utträde. Kommissionen kommer också att agera snabbt om medlemsstaterna vill

³⁷ COM(2019) 195 final.

³⁸ Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden.

omfördela sina nationella anslag inom Europeiska havs- och fiskerifonden. Slutligen är kommissionen beredd att föreslå ändringar av avtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska investeringsfonden så att programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (Cosme) kan tas i anspråk för att underlätta tillgång till finansiering för små och medelstora företag som måste investera för att anpassa sin affärsverksamhet till ett brittiskt avtalslöst utträde, med förbehåll för lämpliga villkor och medelstillgång.

När det gäller mer direkt stöd till de parter som drabbas, t.ex. små och medelstora företag med stor exponering mot Förenade kungariket, erbjuder EU-reglerna om statligt stöd flexibla lösningar för nationella stödåtgärder

5. IRLAND

I avsaknad av ett utträdesavtal kommer Förenade kungarikets utträde ur EU att leda till att två olika skatte- och regleringsområden uppkommer på ön Irland. Enligt internationell rätt, särskilt Världshandelsorganisationens (WTO) regler, är både EU och Förenade kungariket från och med den 1 november 2019 skyldiga att ta ut de tullar som gäller för varor från alla andra medlemmar i Världshandelsorganisationen för vilka förmånsbehandling inte är tillämplig. Dessutom kräver EU-lagstiftningen att alla varor som förs in till Irland från Förenade kungariket blir föremål för relevanta kontroller för att skydda EU-medborgarnas säkerhet och hälsa, bevara den inre marknadens integritet och se till att de ekonomiska skyldigheterna fullgörs (tullar, indirekta skatter).

Kommissionen och Irland fortsätter att samarbeta, mot bakgrund av den unika situationen på ön Irland och målet att skydda den inre marknadens integritet och samtidigt undvika en hård gräns, för att fastställa arrangemang både för beredskapslösningar för de omedelbara efterverkningarna av ett avtalslöst utträde och för en mer stabil lösning för tiden därefter. Reservlösningen i utträdesavtalet (den s.k. backstop) är den enda lösning som framkommit som överensstämmer med långfredagsöverenskommelsen, uppfyller de internationella rättsliga skyldigheterna och bevarar den inre marknadens integritet.

6. HANTERING AV STÖRNINGAR EFTER ETT AVTALSLÖST UTTRÄDE

Om Förenade kungariket utträder ur Europeiska unionen utan något avtal förväntas många aktörer uppleva störningar, särskilt de första dagarna. Kommissionen och medlemsstaterna kommer hålla nära kontakter för att samordna sin hantering av eventuella problem och se hur de bäst kan lösas. För perioden direkt efter ett avtalslöst utträde har kommissionen inrättat en teletjänstcentral för medlemsstaternas förvaltningar, vilket ger dem snabb tillgång till kommissionens expertis genom en direkt kommunikationskanal vilket också ska underlätta samordningen mellan de nationella myndigheterna. Enskilda, företag och andra i EU kan vända sig till sina nationella eller lokala förvaltningar via sina vanliga kanaler. De kan också vända sig till Europa Direkt med sina frågor (gratisnummer 00 800 6 7 8 9 10 11 från hela EU). Europa direkt kommer att ha utökade öppettider kring utträdesdagen.

7. SLUTSATSER

Även om EU har som mål att Förenade kungariket ska träda ut under ordnade former, upprepar kommissionen att alla måste förbereda sig för ett eventuellt avtalslöst brittiskt utträde den 1 november 2019. Kommissionen fortsätter att uppmana alla berörda parter att slutföra sina förberedelser, och framhåller särskilt behovet av att näringslivet agerar på

känsliga områden som läkemedel, medicintekniska produkter och kemiska ämnen. Kommissionen uppmanar också alla i EU som kommer att handla med eller frakta varor till och från Förenade kungariket efter utträdet att räkna med tullkontroller och sanitära och fytosanitära kontroller och förfaranden samt de logistiska utmaningar som kan förväntas med de nya rättsliga villkoren vid gränspassager till och från Förenade kungariket.

Samtidigt med detta meddelande antar kommissionen tre lagstiftningsförslag för att ta hänsyn till det senarelagda utträdet genom att förlänga giltighetstiden för de befintliga beredskapsåtgärderna inom transport och fiske samt reda ut vad som gäller för EU:s budget 2020. Kommissionen har också antagit ytterligare två lagstiftningsförslag som en del av ett paket som vid behov möjliggör ekonomiskt beredskapsstöd. Slutligen har kommissionen i enlighet med tillämpliga förfaranden skickat en delegerad akt till medlemsstaternas experter för samråd, som handlar om anpassning av tidsfristerna i beredskapsförordningen om EU:s budget 2019³⁹ till den nu gällande utträdesdagen. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att säkerställa att de föreslagna rättsakterna antas snabbt, så att de är i kraft senast dagen för det brittiska utträdet.

För perioden kring utträdesdagen kommer kommissionen att utöka öppettiderna för sin teletjänstcentral för enskilda och företag, och inrätta en särskild teletjänstcentral för medlemsstaternas myndigheter som ska tillhandahålla rådgivning och underlätta samordningen mellan de nationella myndigheterna. Kommissionen uppmanar också medlemsstaterna att intensifiera den kommunikationsverksamhet som pågick tidigare i år och vända sig till nationella aktörer och vidta de åtgärder som krävs för att kunna hantera eventuella störningar, särskilt omedelbart efter ett avtalslöst utträde.

³⁹ Rådets förordning (EU, Euratom) 2019/1197 av den 9 juli 2019 om åtgärder för genomförande och finansiering av unionens allmänna budget under 2019 i samband med Förenade kungarikets utträde ur unionen (EUT L 189, 15.7.2019, s. 1).